

2026/0196(BUD)

7.9.2026

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

till budgetutskottet

Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2027 – alla avsnitt
(2026/0196(BUD))

Föredragande av yttrande: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegBud

YTTRANDE

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet uppmanar budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt förslag till resolution:

- A. Jämställdhet är ett av Europeiska unionens grundläggande värden och EU har åtagit sig att främja jämställdhet och jämställdhetsintegrering i alla sina åtgärder i enlighet med artikel 8 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Budgetar är aldrig könsneutrala och måste fastställas med det tydliga målet att bekämpa diskriminering och respektera principen om att inte vålla skada när det gäller jämställdhet, för att säkerställa att ingen av de verksamheter som finansieras direkt eller indirekt skadar jämställdheten. Budgetar som tar hänsyn till jämställdhetsperspektivet bör vara transparenta, effektiva och inriktade på att ge mätbara resultat.
- B. Organiserade genusfientliga rörelser, definierade som rörelser som försöker undergräva jämställdhet som ett grundläggande värde för demokratin, riktar i allt högre grad in sig på jämställdhet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, jämlikhet för hbtqi+-personer och icke-diskriminering, vilket utgör ett bakslag för jämställdheten. Dessa angrepp är ofta kopplade till ett bredare tryck mot demokratin, rättsstatsprincipen och det medborgerliga utrymmet. Jämställdhet är därför också en fråga om demokratisk resiliens.
- C. Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) spelar en nyckelroll när det gäller att tillhandahålla oberoende expertis, jämförbara uppgifter och praktiska verktyg för jämställdhetsintegrering, bland annat genom att bidra till att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras i unionens budget och i all politik och alla finansieringsflöden, och att evidensbaserad jämställdhetspolitik genomförs i hela unionen, med tanke på de utmaningar som kvinnor och flickor i hela unionen står inför i ett globalt klimat med demokratisk tillbakagång.
- D. Det europeiska medborgarinitiativet ”My Voice, My Choice – för säker och tillgänglig abort” har samlat in fler än 1,1 miljoner giltiga underskrifter och nått de tröskelvärden som krävs i 19 medlemsstater. Europaparlamentet uttryckte sitt stöd för initiativet i sin resolution av den 17 december 2025, och kommissionen reagerade positivt den 26 februari 2026. Säker och laglig tillgång till abortvård präglas fortfarande av ojämlikhet i hela unionen och finansiella hinder fortsätter att undergräva tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

- E. Direktiv (EU) 2024/1385 om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet måste införlivas senast den 14 juni 2027. Direktiv (EU) 2023/970 om insyn i lönesättningen, som skulle införlivas senast den 7 juni 2026, kräver effektiv verkställighet. Det reviderade direktivet om brottsoffrets rättigheter måste införlivas inom två år efter dess ikraftträdande. Ett genomförande enligt tidsplanen är beroende av vägledning, utbildning, datainsamling och samarbete med det civila samhället och arbetsmarknadens parter.
- F. EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet är ett starkt verktyg för EU:s yttre åtgärder och bör genomföras ordentligt i budgeten för 2027 i syfte att bekämpa angrepp mot kvinnors rättigheter, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt auktoritära påtryckningar. Den kommande fjärde handlingsplanen för jämställdhet bör innehålla samma ambitioner att bidra till jämställdhet, demokratisk resiliens, fred och hållbar utveckling.
- G. Den ojämlika fördelningen av oavlönat omsorgs- och hushållsarbete är fortfarande en strukturell orsak till skillnaderna i sysselsättning, löner och pensioner mellan könen.
- H. Europaparlamentet har upprepade gånger efterlyst ökad finansiering till Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE), till Daphne-delen, till delen för jämlikhet och rättigheter i programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, till civilsamhällesorganisationer inom ramen för NDICI-programmet, till programmet EU för hälsa och till ESF+-delen för sysselsättning och social innovation (EaSI). Dessutom har parlamentet vid upprepade tillfällen begärt jämställdhetsintegrering i de huvudsakliga EU-fonderna, till exempel Horisont Europa, den gemensamma jordbrukspolitik, Sammanhållningsfonden och NextGenerationEU.
1. Europaparlamentet efterlyser jämställdhetsintegrering i alla skeden av budgeten. Parlamentet betonar vikten av konsekvensbedömningar ur ett jämställdhetsperspektiv på förhand och i efterhand som ett effektivt verktyg för att främja jämställdhet i hela EU. Parlamentet betonar vikten av att öronmärka och skydda särskild finansiering och fastställa särskilda mål för jämställdhet inom programmen för nästa fleråriga budgetram för att säkerställa effektiv spårning av resurser och se till att jämställdhetsprincipen är en genuin övergripande prioritering för alla program, snarare än bara ett övervägande. Parlamentet understryker att ett jämställdhetsperspektiv måste integreras i utarbetandet, utformningen, övervakningen och utvärderingen av utgifter. Parlamentet upprepar behovet av att vidareutveckla metoden för jämställdhetsspårning för att spåra den totala finansieringsvolym som avsatts för jämställdhet i unionens budget. Parlamentet betonar att unionens utgifter bör stödja lika möjligheter och öka kvinnors deltagande i utbildning och på arbetsmarknaden. Parlamentet upprepar vikten av uppdelad datainsamling, övervakning och rapportering. Parlamentet efterlyser obligatorisk insamling, rapportering och utvärdering av jämförbara könsuppdelade uppgifter för att säkerställa att budgeten fungerar för alla och är flexibel och målinriktad.

2. Europaparlamentet påminner om kommissionens beslut av den 26 februari 2026 och dess positiva svar på medborgarinitiativet ”My Voice, My Choice”. Parlamentet uppmanar kommissionen att bland annat genom tillräcklig budgetering och tillhandahållande av information och riktlinjer stödja medlemsstaterna i genomförandet av detta beslut om det europeiska medborgarinitiativet ”My Voice, My Choice”. Parlamentet påminner medlemsstaterna om att fullt ut utnyttja möjligheten att inkludera utgifter för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive säker och laglig abort, i sina nationella ESF+-anslag. Parlamentet efterlyser en ökning av budgeten för sexuella och reproduktiva rättigheter i allmänhet, och tillgång till rätten till abort inom ramen för programmet EU för hälsa.
3. Europaparlamentet betonar att infertilitet är en viktig utmaning för folkhälsan och att människor med infertilitet ofta drabbas av betydande medicinska, psykologiska och ekonomiska bördor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att förbättra förutsättningarna för lika tillgång till förebyggande av infertilitet, diagnos, medicinskt assisterade reproduktionstjänster och psykosocialt stöd genom unionens befintliga finansieringsinstrument, inklusive ESF+ och EU för hälsa, för att minska ojämlikheten mellan medlemsstaterna.
4. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i tid och fullt ut genomföra direktivet om insyn i lönesättningen, direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och det reviderade direktivet om brottsoffrets rättigheter, och efterlyser tillräcklig finansiering i budgeten för 2027 inom programmet för rättsliga frågor, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, Daphne och ESF+ för att stödja genomförandet. Parlamentet efterlyser tillräcklig finansiering för vägledning och utbildning vid jämlikhetsorgan, och betonar att EIGE:s expertis och andra relevanta EU-organ bör stödja genomförandet och övervakningen, utan att ersätta medlemsstaternas ansvar för att införliva och tillämpa unionsrätten.
5. Europaparlamentet anser att budgeten för 2027 ska säkerställa en stark tvådelad strategi inom Europa i världen, som syftar till integrering av ett jämställdhetsperspektiv i alla yttre åtgärder och riktad finansiering av kvinnors och flickors rättigheter. Parlamentet insisterar på att EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet ska inbegripa mätbara mål, genomförande på landsnivå, årlig rapportering och tydlig budgetspårning, inklusive ambitionen att 85 % av de externa utgifterna ska bidra till jämställdhet och att 5 % ska ha jämställdhet som sitt huvudmål. Parlamentet anser att samma mål ska upprätthållas i den kommande fjärde handlingsplanen för jämställdhet.
6. Europaparlamentet efterlyser tillräcklig finansiering för att stärka genomförandet av Europas plan mot cancer med särskild inriktning på bröstcancer, ovarialcancer och andra gynekologiska cancerformer, inbegripet ökad medvetenhet, stöd för att ställa tidigare diagnoser, snabba remissvägar, rättvis tillgång till provtagning och innovativa behandlingar, samtidigt som ojämlikheten mellan medlemsstaterna minskas.

7. Europaparlamentet understryker behovet av tillräcklig, fortsatt och ökad finansiering för att främja jämställdhet, mot bakgrund av en kontinuerlig tillbakagång när det gäller jämställdhet och kvinnors rättigheter. Parlamentet efterlyser fortsatt och ökad finansiering av Daphne-programmet inom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, och vill se att Daphne förblir en separat del i nästa fleråriga budgetram i det föreslagna AgoraEU, och efterlyser en ökning av det totala anslaget för AgoraEU till 10,72 miljarder EUR, för att stödja och finansiera organisationer i det civila samhället som är verksamma på området för kvinnors rättigheter, inbegripet sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Parlamentet understryker vikten av att anslå minst 16 % till verksamhet som förebygger och bekämpar alla former av könsrelaterat våld inom ramen för AgoraEU-budgeten och Daphne-delen. Parlamentet välkomnar i detta avseende Daphne-programmets effektivitet, som bör tjäna som ytterligare skäl till ökade budgetanslag samt som en mall för sund ekonomisk användning av unionens budget. Parlamentet uppmanar kommissionen att kontrollera den huvudsakliga verksamheten hos dem som beviljas unionsmedel och att hålla inne finansiering till aktörer som försöker använda unionsmedel för att inskränka de mänskliga rättigheterna, främja rasistiska, främlingsfientliga, transfientliga och homofobiska stämningar, attackera hbtqi+-personer och hbtqi+-familjer, begränsa tillgången till abort och generellt bidra till försämringen av kvinnors rättigheter och jämställdhet. Parlamentet efterlyser åtgärder mot samordnade kampanjer som är inriktade på jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
8. Europaparlamentet betonar vikten av att använda sig av de europeiska struktur- och investeringsfonderna, såsom ESF+ för att främja jämställdhet, kvinnors sysselsättning, tillgång till arbetsmarknaden och överkomlig barnomsorg och långtidsvård, sexuella och reproduktiva rättigheter, rätten till abort och jämlikhet för hbtqi+-personer. Parlamentet betonar att unionens finansieringsprogram bör stödja kvinnor och flickor, särskilt genom åtgärder som främjar deltagande på arbetsmarknaden, entreprenörskap, utbildning inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik samt sektorer med hög tillväxt. Parlamentet betonar att omsorgsinvesteringar måste stödja deltagande på arbetsmarknaden och en rättvisare fördelning av omsorgen mellan kvinnor och män. Parlamentet begär att 2027 års budget ska stödja uppföljningen av parlamentets arbete med att överbrygga omsorgsgapet mellan könen, och välkomnar kommissionens tillkännagivande av en omfattande europeisk omsorgsgiv som ska offentliggöras 2027, och därigenom förnya den europeiska omsorgsstrategin som en mer ambitiös och enhetlig ram med tydliga jämställdhetsmål.

9. Europaparlamentet efterlyser särskilda budgetanslag inom ramen för programmet EU för hälsa för att stödja forskning om könsspecifika hälsotillstånd, inbegripet i fråga om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, förebyggande av infertilitet, diagnos, rådgivning och socialt stöd, onkofertilitet, klimakteriet, endometrios och myom samt transspecifik hälso- och sjukvård, vid sidan av tillhandahållandet av högkvalitativ, överkomlig, snabb och tillgänglig hälso- och sjukvård och gränsöverskridande tjänster för att säkerställa tillhandahållandet av kostnadsfri, säker och laglig abort för alla medborgare.
10. Europaparlamentet påminner om den avgörande roll som EIGE spelar för att ta fram oberoende forskning och utbyta bästa praxis för att främja jämställdhet och undanröja könsdiskriminering. Parlamentet uppmanar EIGE att fortsätta att tillhandahålla tillförlitliga och jämförbara uppgifter av hög kvalitet om situationen för kvinnor och flickor i hela unionen. Parlamentet noterar att det krävs tillräcklig finansiering för att EIGE ska kunna utföra sina uppgifter i detta syfte. Parlamentet påminner om att EIGE under årens lopp har anförtratts betydande ytterligare ansvarsområden enligt flera nyligen antagna direktiv, såsom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 (direktivet om insyn i lönesättningen), Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1158 av den 20 juni 2019 (direktivet om balans mellan arbete och privatliv) och rådets direktiv (EU) 2024/1499 av den 7 maj 2024 och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1500 av den 14 maj 2024 (direktiven om likabehandlingsorgan), som kräver ytterligare finansiering och personal för att arbetet ska kunna utföras. Parlamentet påminner om att EIGE måste uppfylla Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2847 (EU:s nya cybersäkerhetsförordning) och att institutet är beläget på en känslig plats nära Ryssland och Belarus och kan bli föremål för jämställdhetsfientliga kampanjer, enligt definitionen ovan.

BILAGA: FÖRKLARING OM SYNPUNKTER

Föredraganden förklarar på eget ansvar att hon i sitt yttrande inte har inkluderat några synpunkter från någon företrädare för intressegrupper som omfattas av tillämpningsområdet för det interinstitutionella avtalet om ett obligatoriskt öppenhetsregister¹ eller någon företrädare för offentliga myndigheter i tredjeländer, inbegripet deras diplomatiska beskickningar och ambassader, som ska förtecknas i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

¹ Interinstitutionellt avtal av den 20 maj 2021 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om ett obligatoriskt öppenhetsregister (EUT L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	1.9.2026
Slutomröstning: resultat	<div><div>+: 21</div><div>–: 8</div><div>0: 1</div></div>

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

21	+
PPE	Regina Doherty, Loucas Fourlas, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Lucia Yar
S&D	Helène Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Alessandra Moretti, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj, Marianne Vind
The Left	Hanna Gedin, Elena Kountoura, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Katrin Langensiepen, Anna Strolenberg

8	-
ECR	Chiara Gemma, Laurence Trochu
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Barbara Bonte, Elisabeth Dieringer, Viktória Ferenc, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
ECR	Assita Kanko

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster